

N:o 118.

Af Herr P. A. Bergström: Om inlösen och öfverlemnande till Kongl. Myntkabinettet af den Expeditions-chefen C. F. Meinander tillhöriga myntsamling.

Bland hjälpkällorna för historiens studium intager utan tvifvel numismatiken en vigtig plats. Denna uppfattning återfinna vi i alla civiliserade länder, hvilka utan undantag hafva offentliga samlingar af mynt och skådepenningar, några sedan flera århundraden tillbaka. I de större kulturstaterna uppgå myntkabinettens värde och myntens antal till ofantliga belopp, och man ser der högst betydliga summor användas för att rikta samlingarne med nya dyrbarheter. Sålunda inköptes till Myntkabinettet i Paris för tre år sedan ett enda Grekiskt, dittills okänt guldmynt för 30,000 Francs (21,000 R:dr R:mt). På 1850-talet inlöstes den Reichelska samlingen i Petersburg till Staten för en så stor summa, att jag tvekar nämna henne; jag vill blott anföra, att den Ryska afdelningen, som köptes särskildt, betaltes med 50,000 Rubel. I Danmark sågo vi för 2 år sedan några godsegare förena sig att sammanskjuta 27,000 Rbdr (54,000 R:dr), för att inlösa och till Staten förära en del af Thomsens myntsamling.

Oaktadt vårt land eger en särdeles dyrbar stomme i Tessins och Lovisa Ulrikas samling, har man här icke kunnat göra mycket i denna riktning. Ty sedan nämnda samling införlifvades med den gamla Kongliga, lemnades Kongl. Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-akademien, som har båda i sin vård, lång tid utan nämnvärdt understöd, och äfven sedan det nuvarande anslaget, 5,000 R:dr, gafs, har icke mycket deraf kunnat komma Myntkabinettet till godo, då med denna summa alla inköp till de olika arkeologiska afdelningarne måste bestridas. Men hvad vi kunna och böra göra, är att så fullständigt som möjligt representera vårt eget lands mynthistoria. Vål hafva nitiska ansträngningar under de sista 30 åren

Bih till Riksd. Prot. 1870. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 11 Häft.

blifvit gjorda för detta mål; väl har den vackra gåfvan af Brukspatron Östbergs (fordom Grills) samling utjemnat flera brister; men ännu återstå dock många tomrum för just de sällsyntaste, nästan unika mynten att fylla. Ty de små tillgångarna göra att Myntkabinettet hvarken förr kunnat eller nu kan segrande täfla med de enskilda samlare, hvilka icke tveka att betala flera hundra riksdaler för ett enda sällsynt mynt, — något nu för tiden ingalunda ovanligt. Det enda möjliga sättet att åt Staten numera kunna förvärfva de ovärderliga, unika mynten, lærer derföre blifva att inköpa hela samlingar och sedan realisera det öfverflödiga. Det är till och med icke otroligt, att sålunda en ren behållen vinst skulle uppstå.

Ett gynnsamt tillfälle erbjudes nu, då utsigt yppats att till ett långt ifrån obilligt, ja under nu rådande förhållanden godt pris förvärfva landets största enskilda Svenska myntsamling, nemligen den, som under loppet af många år med sällspordt nit blifvit bildad af Expeditions-chefen C. F. Meinander. Bifogade handling utvisar, att hon består af 3,383 nummer, nemligen 193 i guld, 2,384 i silfver, 752 i koppar, 15 i tenn och bly, 3 af näfver, 36 af papper; samt att allsammans kan erhållas för 20,000 R:dr R:mt. Samlingens höga vetenskapliga intresse, dess ovanliga fullständighet, det sällsynta urvalet af goda exemplar bekräftas af Riksantikvarien Hildebrand uti bilagda intyg. Angående prisets relativa billighet kunna äfven icke-kännare bilda sig en föreställning på grund af den omständigheten, att en mynthandlare erbjudit egaren nämnda summa, naturligen i beräkning på vinst vid återförsäljning styckevis; en utväg som Expeditions-chefen Meinander icke önskar viddagen och derföre afslagit.

Utän tvifvel skall man invända, att genom ett sådant köp blir Statens samling belastad med en mängd dupletter; men dermed är dock ingen fara. Ty för det första böra uti den egentliga samlingen ingå alla mynt af olika årtal och af alla stämpelolikheter, hvarigenom duplettantalet på långt när icke blir så stort. För det andra äro sådana dupletter ett högst nyttigt och välkommet medel till myntkabinettens ökande genom byten med samlare; ty mången gång kan ett dyrbart mynt erhållas, *icke* för penningar, men väl för andra sällsynheter. Om så anses bättre, finnes dessutom alltid den utvägen för dupletterna att dermed rikta universitetssamlingarne i Upsala och Lund.

På dessa grunder tillåter jag mig föreslå:

att Riksdagen måtte anslå 20,000 R:dr till inlösen af Expeditions-chefen C. F. Meinanders Svenska myntsamling, hvilken komme att öfverlemnas till Kongl. Myntkabinettet, för hvars ökande äfven alla de möjligen blifvande dupletterna böra användas till utbyten eller försäljning.

Stockholm den 26 Januari 1870.

Axel Bergström.
Riksdagsman för valkretsen
Christianstad - Cimbrishamn.